

Fylkesordfører Jenny Følling
Sogn og Fjordane fylkeskommune
jenny.folling@sfj.no

Oslo, 27. september 2018

Lærere og elevers tilgang til digitale læremidler

Abelia er NHOs landsforening for kunnskaps- og teknologibedrifter. Vi har ca. 2.100 medlemsbedrifter med nærmere 50.000 ansatte over hele landet. Abelia har medlemmer innenfor blant annet IKT, undervisning, forskning, innovasjonsselskaper, kreative virksomheter og interesseorganisasjoner.

I nært samarbeid med våre bedrifter, jobber vi med å berede grunnen for fremtidens arbeidsplasser og hvilken kunnskap fremtidige arbeidstakere trenger. Bakgrunnen for vår henvendelse er bekymring for at organiseringen av den norske innkjøpsmodellen for digitale læremidler i videregående skole kan se ut til å forhindre at norske elever og lærere får tilgang på de kvalitativt beste digitale læremidlene.

Problemstillingen

Nasjonal digital læringsarena (NDLA) er den dominerende læremiddelplattformen i den videregående skolen, og tilbyr digitale læremidler i stadig flere fag. NDLA er organisert som et interfylkeskommunalt samarbeid hvor 18 fylkeskommuner deltar, og har i praksis monopol på digitale læremidler i den videregående skolen. KS har i sin eierstrategi for skole og barnehage vedtatt å jobbe for en utvidelse av NDLA til å inkludere hele grunnopplæringen.

Ordningen fungerer ved at fylkeskommunene betaler 456 kroner (i 2018) per skoleelev til NDLA, som dermed tilbyr digitale læremidler til skolene. Siden oppstarten av NDLA i 2007 har man brukt over 600 millioner kroner på å utvikle digitale læremidler til den videregående skolen. En slik finansiering på regionalt nivå gjør at den enkelte skole feilaktig oppfatter læremidlene som gratis.

Ludvigsen-utvalgets "Fremtidens skole" peker på mål skolene må ha for elevenes læring, som å kommunisere, samhandle og delta, eller det å utforske og skape. Utvalget slår fast at skolen bør ha mer elevaktivitet og elevdeltakelse for å være i stand til å realisere fremtidens kompetansebehov.

Abelia er bekymret for at teknologi i skolen i dag innføres for å underbygge eksisterende undervisningsmetoder, istedenfor at praksis endres og mulighetene teknologien byr på tas i bruk. Det tilbys i dag innovative læremidler i tråd med moderne læringssyn og fremtidens kompetansebehov. Eksempler på dette er spillbaserte læringsverktøy, virtuell virkelighet (VR) og applikasjoner basert på kunstig intelligens. Disse læringsmidlene gir både variasjon og økt læringslyst, og er ikke nødvendigvis mer kostbare enn løsningene skolene bruker per i dag. Digitale læremidler utvider mulighetene for ulike innfallsvinkler og metoder, og for tilpasning av undervisningen for elever som strever i fag, for høyt presterende elever og elever med særskilte opplæringsbehov.

Undersøkelser viser at tre av fire elever med spesialundervisning får spesialundervisning utenfor den ordinære klassen ²¹. Samtidig er adskillige forskere tydelige på at elever som får spesialundervisning i ordinære klasser, i gjennomsnitt får høyere kompetanseoppnåelse enn elever som får opplæringen utenfor klasserommet.²² Her ligger det et stort spesialpedagogisk potensial i god bruk av moderne digitale læremidler. Elever med behov for spesialundervisning kan i større grad delta i ordinær undervisning dersom de får tilgang på individuelt tilpasset teknologi.

Dessverre har skolene i dag hovedsakelig tilgang på læremidler som er utformet som tradisjonelle papirbøker med tekst og oppgaver. Resultatet blir at elever kan gå glipp av opplæring som i større grad kunne ha vært tilpasset og inkluderende.

Hvordan kan dette løses?

Danmark investerte i 2012 én milliard kroner i digitalisering av skolen. De etablerte også en institusjon med ansvar for å kvalitetssikre digitale læremidler. Ved at kravene økes og spisses hvert år, gir det en stadig høyere faglig og pedagogisk kvalitet. Danske elever får derfor mer avanserte digitale læremidler enn det som tilbys i Norge.

I den danske modellen får forlagene som lever opp til kriteriene, tilgang til en felles offentlig portal for digitale læremidler. Her tilbys god informasjon om hvert enkelt læremiddel. Innenfor årlige rammer finansierer staten og kommunene skolene slik at de kan kjøpe digitale læremidler gjennom denne portalen. Dette ville også kunne gi større frihet til den enkelte skole. Norge har i dag ikke noen nasjonal godkjenningsordning for læremidler. Dersom vi går for løsningen som brukes i Danmark, vil vi kunne sette kvalitetskrav til digitale læremidler.

²¹ Utdanningsspeilet (2014)

²² (Gjertsen, H. & Olsen, T. (2013) «broer inn i arbeidslivet»

Vi stiller mer enn gjerne til et møte og legger gjerne frem forslag til hvordan et velfungerende marked for digitale læremidler bør se ut. Kontakt politisk seniorrådgiver Bettina Thorvik (bettina@abelia.no) hvis dere ønsker mer informasjon eller et møte.

Vennlig hilsen

Håkon Haugli
Administrerende direktør i Abelia

Kopi til:

KS

NDLA